Non György legfőbb ügyész beszámolója az országgyűlés keddi ülésén

(Folytatás a 3. oldalról.)

gosan kell látnunk, hogy a háborús uszítók elszenvedett kudarcaik ellenére sem tették le a fegyvert. Még hatályban van az Amerikai Egyesült Államok 1953. október 10-i törvénye, amely évi százmillió dollárt irányoz elő a békeszerető államok elleni aknamunkára és kémkedésre. Ezt az összeget a legutóbb huszonötmillióval felemelték.

Az ilyen szennyes feladatra azonban egyre kevesebb a jelentkező. De még mindig akadnak olyan elvetemült elemek, akik semmit sem tanultak, mint például Sulyánszki Jenő és 14 társa, akik volt ludovikás tisztjelöltekből, hadapródokból regrutálódtak. Fegyvereket gyüjtöttek a magyar nép ellen. Az ítélet kiütötte kezükből a fegyvert és lesújtott rájuk. Utasszállító repülőgépünk ellen elkövetett gyalázatos merénylet is fokozott éberségre int bennünket. Ez az alávaló gaztett és annak feldícsérése az imperialista sajtó részéről újból felhívja a figyelmünket arra, hogy ellenségeink nem válogatósak. Fokozottabb éberséggel, elszántsággal kell küzdeni, hogy ártalmatlanná tegyük azokat, akik hazánk, népünk, törvényeink ellen fordulnak.

Az államvédelmi és igazságügyi szervek a szocialista törvényesség maradéktalan megtartásával ma már valóban csak az ellenségre mérik csapásaikat. Munkájuk egyre eredményesebb.

A Központi Vezetőség határozata megerősíti büntető politikánknak az utóbbi időben már kialakított helyes gyakorlatát, amikor arra szólítja fel bűnüldöző szerveinket, ügyészeinket, bíráinkat, hogy államunk biztonságát és a törvényes rendet sértő súlyosabb bűncselekmények ellen összpontosítsák erejüket. A megtévedt dolgozók jelentéktelenebb bűncselekményeivel szemben elsősorban társadalmi úton, nevelő jellegű intézkedésekkel kell eljárni.

A büntető eljárás szocialista alapelveinek következetes érvényesítése, amit törvényeink és a KV határozata oly nyomatékosan megkövetelnek minden ilyen ügyben eljáró szervezetünktől, lehetővé teszi, hogy véget vessünk azoknak a súlyos törvénysértéseknek, amelyek a múltban olyan nagy károkat okoztak.

A társadalmi tulajdon védelme fontos állami feladat

A társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények elkövetőinek megfelelő üldözése, felelősségre vonása fontos állami feladat.

Jó egynéhány ügy tanulsága alapján megragadom az alkalmat, hogy innen is kérő szóval forduljak a vállalatok igazgatóihoz, földművesszövetkezeteink tagjaihoz, főleg a szövetkezeti ellenőrző bizottságok tagjaihoz, hogy még jobban vigyázzanak a felügyeletük alatt álló népvagyonra. A bűnüldöző és igazságügyi szervek komoly eredményeket értek már el a szocialista vagyon védelmében a társadalmi tulajdonban esett kár megtérítésében. Eredmények mutatkoznak a városi és falusi lakosság, dolgozó parasztságunk vagyonának védelmezésében is. Rá kell mutatni azonban arra, hogy ezen a területen is, csakúgy, mint a társadalmi tulajdon kezelésében, sok a hanyagság. Azáltal, hogy lakosságunk között számosan sokszor őrizetlenül hagyják dolgaikat, záratlanul portájukat, lakásukat, egyenesen csábítják a lopások elkövetésére az alkalmi és szokásos bűnözőket.

Rendőrségünk áldozatos helytállása és munkája komoly eredményeket mutat fel a polgárok személye ellen intézett erőszakos támadások, emberölések, rablások elleni harcban. Örömmel számolhatok be az országgyűlés előtt arról, hogy az ilyen bűncselekmények száma lényegesen kisebb a felszabadulás előtti hasonló cselekményeknél. Állampolgáraink hasonlíthatatlanul biztonságosabb körülmények között élhetnek, dolgozhatnak, mint azelőtt.

Az államrend elleni izgatások száma is csökkent. Világosan elkülönítjük azokat, akik bírálattal feltárják a megmutatkozó hibákat, segítik ezeknek kijavítását, azoktól akiknek a gyűlöleten kívül semmi közük a demokráciához, s izgató, gyűlölködő kijelentésekkel tesznek kísérletet, hogy zavart keltsenek, akadályozzák építő munkánkat. Az ilyen rosszhiszemű, ellenséges elemeket természetesen bíróság elé állítjuk.

Nyilvánvaló, hogy nálunk nem lehet szabadsága azoknak, akik a dolgozók érdekei ellen akarják azt felhasználni, akik pártunk, államunk, intézményeink ellen izgatnak, akik a sovinizmust, antiszemitizmust és más burzsoá-reakciós nézeteket terjesztenek.

A bűnözés okainak vizsgálata során a rendőri és ügyészi szervek egyaránt sok tapasztalatra tettek szert ahhoz, hogy követeljék az alkoholizmus romboló jelenségei elleni általános küzdelem megerősítését. Gyakorlati munkánk során sokszor látunk eseteket, amikor főleg a rum és pálinka mértéktelen fogyasztása nemcsak az egészséget rombolja, de bűncselekményekre is vezet.

A kapitalista társadalom egyik legalávalóbb maradványát, a prostituciót megszüntettük. De — főleg nagyvárosainkban — még előfordul a titkos prostitucio. A társadalom szervezett erőinek kell odahatniok, hogy több gondoskodással az ilyen jelenségeket megszüntessük.

A három évi felügyeleti munka tapasztalatai azt mutatják, hogy rendőri és ügyészi szerveink nyomozati munkája egyre javul. Méltán rászolgáltak dolgozó népünk elismerésére és további bizalmára.

Rendőreink évről évre képzettebbek, tapasztaltabbak, és ennek eredménye, hogy egyre jobban becsülik őket dolgozóink. Hozzá kell tenni azonban, hogy néha, főleg a még tapasztalatlanabb rendőrök fellépésében is akad hiba, amikor fellépésük, vagy nem eléggé határozott, vagy éppen túlzott, és kiváltója lesz egyes személyek meggondolatlan magatartásának.

Habár egyre kisebb számban, de vannak még olyan panaszok, hogy a rendőrségen egyes beosztottak dúrva törvénysértéssel erőszakot alkalmaztak előállítottakkal szemben. Az ügyészi felügyelet kötelessége minden ilyen esetet a legalaposabban kivizsgálni és a magukról megfeledkezett személyek ellen eljárni. Katonai bíróságaink ilyen esetekben megfelelő szigorral torolják meg a törvénysértéseket.

Még mindig lassú a bűnügyi nyomozás

A bűnügyi munka lassusága sajnos gyakran oda vezet, hogy a nyomozás ideje elhúzódik.

— Ennek oka a létszámban, szakmai felkészültségben, technikai felszerelésben mutatkozó hiányosságok. Elhúzódnak az ügyek azért is, mert a feljelentők maguk sem nyújtanak megfelelő segítséget, sokszor későn tesznek feljelentést és ez megnehezíti a felderítő munkát. De sok a nyomozó munkában is a bürokratikus huza-vona. Hiányzik a megfelelő ügyészi felügyelet és segítség. Jelentős mértékben javult az előzetes letartóztatás elrendelésének gyakorlata. A múlt év hasonló időszakához képest az előzetes letartóztatottak száma több mint a felére csökkent. De a javulással még mindig nem vagyunk elégedettek. Sokszor alapos indok nélkül foganatosítanak előzetes letartóztatást, amit sablonosan, a szökés veszélyével indokolnak. Ügyészeink külön figyelmet fordítanak a fiatalkorúak, a 12—18 évesek bűncselekményeire. Itt is javulás tapasztalható. Egy év leforgása alatt a fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények száma 30 százalékkal csökkent. A fiatalkorúak bűnözésének csökkentésére legfontosabb a megelőzés. Ezen a téren már sok helyen jól működnek az ifjúságvédelmi bizottságok, amelyek számon tartják a fiatalokat, a késői órákban haza küldik őket, vigyáznak, hogy züllött elemek közé ne kerüljenek stb. A megelőzés legfontosabb követelménye a 14—16 éves fiatalok munkábaállítása.

— Hazánkban éppenúgy, mint a többi szocialista államban, a társadalmi erők növekedésével a bűnözés erősen csökken. Elég például arra utalni, hogy 1932. évben 310.482 személy ellen indítottak eljárást, viszont 1955. évben ez a szám csak 172.749-et tett ki.

— A büntető eljárás alá vontak száma még sokkal kevesebb lenne, ha maga az ügyészi szervezet nem követett volna el a múltban számos hibát. Sok esetben formális szemléletből kiindulva apró-cseprő ügyekben is bíróság elé állított dolgozókat.

— Erre a hibára határozottan rámutatott pártunk Politikai Bizottságának 1955. novemberi határozata, amikor elítélte ezeket a torzításokat. A rendőri és ügyészi szervek egyaránt komoly lépéseket tettek az ilyen hibák kijavítására. Saját hibáinkon kívül még ma is sok helyütt gátja a helyes fejlődésnek, hogy egyes gazdasági vezetőink, dolgozóink sokszor a legjelentéktelenebb ügyekben is a rendőr, illetve az ügyész beavatkozását kérik. Az ilyen feljelentések egyik oka volt, hogy törvényeink a legutóbbi időkig nem adtak lehetőséget arra, hogy a jelentéktelen ügyek társadalmi úton, a bíróság mellőzésével kerüljenek elbírálásra. E hiányosság kiküszöbölésére a Minisztertanács és a SZOT komoly intézkedéseket tett. Módosításra kerül a Munka Törvénykönyve. A vállalatok, intézmények vezetőinek fegyelmi jogköre kiszélesedett. Vállalataink, intézményeink vezetői munkájukban komoly támogatást kapnak a felállításra kerülő társadalmi bíróságoktól. A megtett első lépések helyenkint már komoly sikerrel jártak. A szakszervezeteknek egyik fontos feladata a társadalmi bíróságok szervezése. Az ügyészek hathatós segítséget nyújtanak e feladat megoldásához.

Szabálysértési bizottságok alakulnak

— Országgyűlésünk mostani ülésszaka foglalkozik majd azzal a törvényjavaslattal, amely szabálysértési bizottságok létesítését javasolja. Anélkül, hogy a vitának elébe vágnék, felhívom a tisztelt országgyűlés figyelmét a törvényjavaslat jelentőségére. A szabálysértési bizottságok lehetővé fogják tenni, hogy főleg falun, a dolgozókat sokszor bosszantó, kisebb kárt okozó ügyek elintézése a leggyorsabban megtörténjen.

— Ezek az intézkedések lényegesen hozzájárulnak a törvényesség megszilárdulásához, a bíróságok elé kerülő ügyek csökkenéséhez. Az eredmények máris mutatkoznak. A vádlottak száma fokozatosan és erőteljesen csökken. Ez év második negyedévében a vádlottak száma 17.549 volt, az előbbi év azonos időszakában 32.535-el szemben. Azáltal, hogy megszűnnek azok a bírósági ügyek, amelyekben, mint mondják — ágyúval lőtték a verebet, meggyorsul és jobb lesz a bíróságok munkája is.

— Az ügyészi szervezetet a bíróság munkájának törvényessége tekintetében is felügyeleti jog illeti meg. Bíróságaink a munkásosztály és szövetségese, a dolgozó parasztság hatalmát, állami, társadalmi és gazdasági rendjét védik.

— A burzsoázia szószólói — érthető okokból — élesen támadják bíróságainkat, a nép bíróságait és azzal vádolják, hogy nem az igazságot keresik. Mi visszautasítjuk az ilyen rágalmakat. Szocialista bíróságaink függetlenek és kizárólag csak a törvénynek vannak alárendelve. A szocialista bíróságok, a nép bíróságai és senkit sem ítélnek el pusztán osztályhelyzete miatt. Az osztályellenség, ha nem vét törvényeink ellen és eleget tesz az állam iránti kötelességeinek, pusztán osztályhelyzete miatt nem kerülhet bíróság elé.

— Bíráskodásunk mélyen demokratikus jellege viszont megköveteli, hogy az ügy elbírálásánál mindenkor figyelembe vegyük azokat a körülményeket, amelyek arra mutatnak, hogy a bűntettes ártó szándéka éppen osztályhelyzetéből, a dolgozók társadalmi rendjének gyűlöletéből fakad.

Világosan rá kell mutatnunk arra is, hogy bíróságaink nem mindenkor tartottak lépést társadalmunk fejlődésével. Pártunk Politikai Bizottságának 1955. novemberi határozata megállapította, hogy túlsok olyan, alapjában véve rendesen dolgozó embert ítéltek el a törvény merev felfogásával börtönbüntetésre, akikkel szemben nem börtönt, hanem más — elsősorban nevelő jellegű, a szocialista humanizmus szellemének megfelelőbb intézkedéseket kellett volna alkalmazni.

— Ennek okait megtalálhatjuk azokban a hibákban, amelyeket a KV júliusi ülése feltárt és abban a merev tájékoztatási rendszerben, amely bíróságainkat ilyen útra irányította. Komoly mulasztást követtünk el mi, ügyészek is.

A közönséges bűnügyi ítéletek felülvizsgálása

— A Politikai Bizottság 1955 novemberi határozata alapján felülvizsgáltuk a közönséges bűncselekményekre meghozott ítéleteket. Javaslatunkra 390 elítélt kegyelmet kapott, míg 8500 személyt ügyük felülvizsgálása után feltételesen szabadlábra helyeztettünk. Azoknak az ítéleteit is felülvizsgáltuk, akiket még nem hívtak be börtönbüntetésük megkezdésére. Ennek során több mint 12.000 személy börtönbüntetését nevelő jellegű büntetésre változtattuk. Felülvizsgáló munkánkat tovább folytatjuk.

Fejlődésünk nagy eredményeinek, közbiztonságunk jelentős megszilárdulásának arra kell irányítania bíróságainkat, hogy állandóan figyelemmel kísérjék az életet és a törvény keretén belül ne mechanikusan alkalmazzák a törvény rendelkezéseit. Ezen az úton meg kell javulnia népi ülnökeink tevékenységének, akik a hivatásos bírákkal egyenjogú bírákként ítélkeznek.

A múltban sok esetben a puszta beismerés túlzott jelentőséget nyert. Le kell szögeznünk, hogy a beismerés egy bizonyíték csupán, amelyet a bíróság, mint minden más bizonyítékot, a perben felmerült minden adatot összefüggésében, szabadon mérlegel.

Az igazság kiderítésében nagy jelentősége van a védelemnek, a védelem szabadságának.

A védelemhez való jog érdemben illet meg minden bíróság elé állított személyt.

Meg kell állapítanunk, hogy sokszor nem vettük kellőleg figyelembe a szocialista igazságszolgáltatás eme alapvető követelményét. A védői jogok korlátozása törvénysértés és hátrányára van az igazságszolgáltatásnak. A védők jogait, amelyeket a büntető perrendtartás törvényben biztosít, minden nyomozó, ügyész és bíró a legpontosabban köteles tiszteletben tartani valamennyi büntetőügyben. A törvényesség érvényesülése érdekében a vádképviselet mellett biztosítani kell a vádlott jogait éppen úgy, mint az ügyben fellépő védő minden törvényadta jogát.

Az igazságszolgáltatás törvényességének nagyfontosságú biztosítéka a tárgyalás nyilvánossága és az így is érvényesülő társadalmi ellenőrzés. Ezzel a lehetőséggel sem éltünk még teljes mértékben.

A bíróságok által kiszabott börtönbüntetések végrehajtásában az ügyészi felügyelet hároméves tapasztalatai alapján ugyancsak fejlődésről adhatok számot.

Társadalmi rendünk megerősödése, a közbiztonság megszilárdulása, valamint a böntetőpolitikánk szektás gyakorlatának felszámolása azt eredményezte, hogy a bebörtönzöttek száma állandóan csökken. 1955. november elsején 37.027, 1956. március elsején 27.836. július 10-én pedig 22.088 volt a bebörtönzöttek száma. Túlnyomó többségüket közönséges bűncselekmény miatt ítélték el.

Megteremtettük a feltételes szabadonbocsátás széles törvényi lehetőségét. Ezzel azonban a büntetés végrehajtási szervek nem éltek megfelelően. Az ügyészség ezt a hibás gyakorlatot megszüntette és ennek eredményeként már ez év május és június havában 1222 elítélt feltételes szabadságra bocsátását kezdeményeztük.

A börtönviszonyokról

A börtönbüntetésnek nálunk ma még nem képesek munkájukat jól ellátni. Az Igazságügyminisztériumnak és a kormányzatnak sürgősen meg kell teremtenie a gyors és eredményes végrehajtási munka megfelelő feltételeit.

nem a megtorlás a célja, hanem elsősorban a nevelés. Börtöneink legfontosabb nevelőeszköze a munka. Ennek biztosítására főleg a minisztériumoktól lényegesen több támogatást kell kapnunk. A letartóztatottak munkájukért fizetést kapnak és ebből gondoskodhatnak családjukról is.

Megállapíthatjuk, hogy az utóbbi időben a börtönviszonyok lényegesen megjavultak. A nevelési feladatok végrehajtása során 1954-ben 302, 1955-ben pedig 1188 analfabéta tanult írni-olvasni. 675 elítélt az általános iskolát végzi a börtönben. Az elítéltek kulturális előadásokat hallgatnak, s munkájuk elvégzése után lehetőségük van a sportolásra is. Az elítéltek közül sokan tanulnak szakmát. A pécsi megyei börtönben például a napokban 15 elítélt tett szabászvizsgát.

Az 1950. évi II. törvény lehetővé tette egy új büntetési forma, a javító-nevelőmunka alkalmazását. Hiba, hogy ezt a büntetési nemet bíróságaink indokolt esetben is ritkán alkalmazzák. De a kevésszámú ilyen elítélttel sajnos az üzemekben nem foglalkoznak megfelelően.

A polgári perek jelentősége igen nagy. Az ügyészség ezekben a perekben folytatott ítélkezés törvényességére is felügyel.

A múlthoz képest hasonlíthatatlanul meggyorsult a peres ügyek befejezése, mégis meg kell állapítanunk, hogy mind a büntető, mind a polgári ügyekben a perek még gyakran elhúzódnak. A bíróságok munkáját az alaposság megerősítésével együtt és egyidőben kell gyorsabbá, sokkal időszerűbbé tenni.

A polgári ítéletekben megállapított állami és személyes követeléseket, tartozásokat a végrehajtók érvényesítik. Ez a munka rosszul szervezett. A végrehajtók

A fiatalkorúak bűncselekményeinek gyakorlata. A múlt év hasonló időszakához képest az előzetes letartóztatottak száma több mint a felére csökkent. De a javulással még mindig nem vagyunk elégedettek. Sokszor alapos indok nélkül foganatosítanak előzetes letartóztatást, amit sablonosan, a szökés veszélyével indokolnak. Ügyészeink külön figyelmet fordítanak a fiatalkorúak, a 12—18 évesek bűncselekményeire. Itt is javulás tapasztalható. Egy év leforgása alatt a fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények száma 30 százalékkal csökkent. A fiatalkorúak bűnözésének csökkentésére legfontosabb a megelőzés. Ezen a téren már sok helyen jól működnek az ifjúságvédelmi bizottságok, amelyek számon tartják a fiatalokat, a késői órákban haza küldik őket, vigyáznak, hogy züllött elemek közé ne kerüljenek stb. A megelőzés legfontosabb követelménye a 14—16 éves fiatalok munkábaállítása.

— Hazánkban éppenúgy, mint a többi szocialista államban, a társadalmi erők növekedésével a bűnözés erősen csökken. Elég például arra utalni, hogy 1932. évben 310.482 személy ellen indítottak eljárást, viszont 1955. évben ez a szám csak 172.749-et tett ki.

— A büntető eljárás alá vontak száma még sokkal kevesebb lenne, ha maga az ügyészi szervezet nem követett volna el a múltban számos hibát. Sok esetben formális szemléletből kiindulva apró-cseprő ügyekben is bíróság elé állított dolgozókat.

— Erre a hibára határozottan rámutatott pártunk Politikai Bizottságának 1955. novemberi határozata, amikor elítélte ezeket a torzításokat. A rendőri és ügyészi szervek egyaránt komoly lépéseket tettek az ilyen hibák kijavítására. Saját hibáinkon kívül még ma is sok helyütt gátja a helyes fejlődésnek, hogy egyes gazdasági vezetőink, dolgozóink sokszor a legjelentéktelenebb ügyekben is a rendőr, illetve az ügyész beavatkozását kérik. Az ilyen feljelentések egyik oka volt, hogy törvényeink a legutóbbi időkig nem adtak lehetőséget arra, hogy a jelentéktelen ügyek társadalmi úton, a bíróság mellőzésével kerüljenek elbírálásra. E hiányosság kiküszöbölésére a Minisztertanács és a SZOT komoly intézkedéseket tett. Módosításra kerül a Munka Törvénykönyve. A vállalatok, intézmények vezetőinek fegyelmi jogköre kiszélesedett. Vállalataink, intézményeink vezetői munkájukban komoly támogatást kapnak a felállításra kerülő társadalmi bíróságoktól. A megtett első lépések helyenkint már komoly sikerrel jártak. A szakszervezeteknek egyik fontos feladata a társadalmi bíróságok szervezése. Az ügyészek hathatós segítséget nyújtanak e feladat megoldásához.

Szabálysértési bizottságok alakulnak

— Országgyűlésünk mostani ülésszaka foglalkozik majd azzal a törvényjavaslattal, amely szabálysértési bizottságok létesítését javasolja. Anélkül, hogy a vitának elébe vágnék, felhívom a tisztelt országgyűlés figyelmét a törvényjavaslat jelentőségére. A szabálysértési bizottságok lehetővé fogják tenni, hogy főleg falun, a dolgozókat sokszor bosszantó, kisebb kárt okozó ügyek elintézése a leggyorsabban megtörténjen.

— Ezek az intézkedések lényegesen hozzájárulnak a törvényesség megszilárdulásához, a bíróságok elé kerülő ügyek csökkenéséhez. Az eredmények máris mutatkoznak. A vádlottak száma fokozatosan és erőteljesen csökken. Ez év második negyedévében a vádlottak száma 17.549 volt, az előbbi év azonos időszakában 32.535-el szemben. Azáltal, hogy megszűnnek azok a bírósági ügyek, amelyekben, mint mondják — ágyúval lőtték a verebet, meggyorsul és jobb lesz a bíróságok munkája is.

— Az ügyészi szervezetet a bíróság munkájának törvényessége tekintetében is felügyeleti jog illeti meg. Bíróságaink a munkásosztály és szövetségese, a dolgozó parasztság hatalmát, állami, társadalmi és gazdasági rendjét védik.

— A burzsoázia szószólói — érthető okokból — élesen támadják bíróságainkat, a nép bíróságait és azzal vádolják, hogy nem az igazságot keresik. Mi visszautasítjuk az ilyen rágalmakat. Szocialista bíróságaink függetlenek és kizárólag csak a törvénynek vannak alárendelve. A szocialista bíróságok, a nép bíróságai és senkit sem ítélnek el pusztán osztályhelyzete miatt. Az osztályellenség, ha nem vét törvényeink ellen és eleget tesz az állam iránti kötelességeinek, pusztán osztályhelyzete miatt nem kerülhet bíróság elé.

— Bíráskodásunk mélyen demokratikus jellege viszont megköveteli, hogy az ügy elbírálásánál mindenkor figyelembe vegyük azokat a körülményeket, amelyek arra mutatnak, hogy a bűntettes ártó szándéka éppen osztályhelyzetéből, a dolgozók társadalmi rendjének gyűlöletéből fakad.

Világosan rá kell mutatnunk arra is, hogy bíróságaink nem mindenkor tartottak lépést társadalmunk fejlődésével. Pártunk Politikai Bizottságának 1955. novemberi határozata megállapította, hogy túlsok olyan, alapjában véve rendesen dolgozó embert ítéltek el a törvény merev felfogásával börtönbüntetésre, akikkel szemben nem börtönt, hanem más — elsősorban nevelő jellegű, a szocialista humanizmus szellemének megfelelőbb intézkedéseket kellett volna alkalmazni.

— Ennek okait megtalálhatjuk azokban a hibákban, amelyeket a KV júliusi ülése feltárt és abban a merev tájékoztatási rendszerben, amely bíróságainkat ilyen útra irányította. Komoly mulasztást követtünk el mi, ügyészek is.

A közönséges bűnügyi ítéletek felülvizsgálása

— A Politikai Bizottság 1955 novemberi határozata alapján felülvizsgáltuk a közönséges bűncselekményekre meghozott ítéleteket. Javaslatunkra 390 elítélt kegyelmet kapott, míg 8500 személyt ügyük felülvizsgálása után feltételesen szabadlábra helyeztettünk. Azoknak az ítéleteit is felülvizsgáltuk, akiket még nem hívtak be börtönbüntetésük megkezdésére. Ennek során több mint 12.000 személy börtönbüntetését nevelő jellegű büntetésre változtattuk. Felülvizsgáló munkánkat tovább folytatjuk.

Fejlődésünk nagy eredményeinek, közbiztonságunk jelentős megszilárdulásának arra kell irányítania bíróságainkat, hogy állandóan figyelemmel kísérjék az életet és a törvény keretén belül ne mechanikusan alkalmazzák a törvény rendelkezéseit. Ezen az úton meg kell javulnia népi ülnökeink tevékenységének, akik a hivatásos bírákkal egyenjogú bírákként ítélkeznek.

A múltban sok esetben a puszta beismerés túlzott jelentőséget nyert. Le kell szögeznünk, hogy a beismerés egy bizonyíték csupán, amelyet a bíróság, mint minden más bizonyítékot, a perben felmerült minden adatot összefüggésében, szabadon mérlegel.

Az igazság kiderítésében nagy jelentősége van a védelemnek, a védelem szabadságának.

A védelemhez való jog érdemben illet meg minden bíróság elé állított személyt.

Meg kell állapítanunk, hogy sokszor nem vettük kellőleg figyelembe a szocialista igazságszolgáltatás eme alapvető követelményét. A védői jogok korlátozása törvénysértés és hátrányára van az igazságszolgáltatásnak. A védők jogait, amelyeket a büntető perrendtartás törvényben biztosít, minden nyomozó, ügyész és bíró a legpontosabban köteles tiszteletben tartani valamennyi büntetőügyben. A törvényesség érvényesülése érdekében a vádképviselet mellett biztosítani kell a vádlott jogait éppen úgy, mint az ügyben fellépő védő minden törvényadta jogát.

Az igazságszolgáltatás törvényességének nagyfontosságú biztosítéka a tárgyalás nyilvánossága és az így is érvényesülő társadalmi ellenőrzés. Ezzel a lehetőséggel sem éltünk még teljes mértékben.

A bíróságok által kiszabott börtönbüntetések végrehajtásában az ügyészi felügyelet hároméves tapasztalatai alapján ugyancsak fejlődésről adhatok számot.

Társadalmi rendünk megerősödése, a közbiztonság megszilárdulása, valamint a böntetőpolitikánk szektás gyakorlatának felszámolása azt eredményezte, hogy a bebörtönzöttek száma állandóan csökken. 1955. november elsején 37.027, 1956. március elsején 27.836. július 10-én pedig 22.088 volt a bebörtönzöttek száma. Túlnyomó többségüket közönséges bűncselekmény miatt ítélték el.

Megteremtettük a feltételes szabadonbocsátás széles törvényi lehetőségét. Ezzel azonban a büntetés végrehajtási szervek nem éltek megfelelően. Az ügyészség ezt a hibás gyakorlatot megszüntette és ennek eredményeként már ez év május és június havában 1222 elítélt feltételes szabadságra bocsátását kezdeményeztük.

A börtönviszonyokról

A börtönbüntetésnek nálunk ma még nem képesek munkájukat jól ellátni. Az Igazságügyminisztériumnak és a kormányzatnak sürgősen meg kell teremtenie a gyors és eredményes végrehajtási munka megfelelő feltételeit.

— Az ügyészi szervezet három évi munkájáról adtam számot. Fiatal szervezetünk az elmúlt három év alatt jelentős eredményeket ért el, ügyészeink lelkesen végezték munkájukat. Világosan látjuk azonban, hogy munkánkon még sokat kell javítanunk. Növelnünk kell az ügyészi szervezet politikai és szakmai képzettségét. Meg kell erősítenünk ügyészeinket, hogy bátran és kérlelhetetlenül lépjenek fel a törvényesség védelmében. Még jobb munkával kell kiérdemelnünk azt a tekintélyt, erkölcsi megbecsülést, amely megadja az ügyészi fellépés súlyát.

— A szocialista törvényesség megtartása alapvető elve, elengedhetetlen módszere a szocializmus építésének.

— Egész népünk, államunk szempontjából nagy jelentőségű a Központi Vezetőség határozatának a szocialista törvényesség további megszilárdításával foglalkozó része. Dolgozóink nagy megnyugvással fogadták az erre vonatkozó határozatokat. Osztatlan örömmel fogadták a határozatokat ügyészeink, bíráink egész szocialista jogásztársadalmunk. A szocialista törvényesség megszilárdulása elősegíti a gazdasági építőmunkát. A szocialista törvényesség szigorú betartásával véget vetünk minden önkénynek, törvénysértésnek. Az önkényes intézkedések megszüntetésével nagymértékben elősegítjük a szocialista demokrácia megszilárdulását, növeljük állami szerveink iránti bizalmat, törvényeink iránti tiszteletet.

Rendszerünk nem tűri a törvénysértést

Ezért volt nálunk szükségszerű folyamat a törvénysértések leleplezése, a hibák kijavítása. Nekünk vannak biztosítékaink, hogy azok a törvénysértések, amelyeket annyira fájlalunk és elítélünk, sohasem fognak megismétlődni. Ilyen biztosíték népi demokráciánk megingathatatlan szilárdsága, a Magyar Dolgozók Pártjának, népköztársaságunk kormányának szilárd elhatározása, hogy népünket, államunkat rendíthetetlenül a szocialista törvényesség megtartásának útján vezeti és a legélesebben elítél és megbélyegez minden törvénysértést. A törvényesség biztosítéka a szocialista demokrácia mind következetesebb és mind teljesebb kibontakozása hazánkban. Biztosítéka a törvényesség állandó erősödésének az az egészséges bíráló légkör, amely lehetővé teszi a hibák bátor felvetését, megköveteli azok kijavítását és a törvénysértések elkövetőinek felelősségrevonását.

Végül, de nem utolsósorban biztosítéka a törvényesség szigorú megtartásának az új típusú, népi demokratikus, szocialista jellegű ügyészség intézménye, amely nem függ a végrehajtó hatalomtól, s amely a legfőbb ügyész útján, akit az országgyűlés választ, kizárólag hazánk törvényhozó testületének, a népválasztotta országgyűlésnek felelős.

Az ügyészi szervezet a jövőben még nagyobb odaadással őrködik a szocialista törvényesség fölött. Ügyészeink legjobb képességükkel, munkájuk állandó javításával, a dolgozók bírálatainak, bejelentéseinek és panaszainak figyelembevételével, pártunk útmutatásainak követésével kívánnak eleget tenni szép hivatásuknak.

Ehhez a munkához kérem a képviselő elvtársak támogatását s egyben kérem a tisztelt országgyűlést fogadja el jelentésemet. (Nagy taps.)

Fogadás a csehszlovák fiatalok tiszteletére

Tegnap, kedden délben dr. Baróti Dezső, a Szegedi Tudományegyetem rektora fogadást adott a cseh fiatalok tiszteletére a Egyetemi és Főiskolai Diákklubban. A fogadáson a rektor üdvözlő beszédet mondott, amelyre Éva Mlynážová egyetemi hallgató válaszolt az egyetemi diákküldöttség nevében. A kedves baráti találkozást a délutáni órákban városnézés, majd a Fehértó és környéke megtekintése követte. A fiatal vendégek hamarosan visszautaznak Prágába és velük megy a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara hallgatóinak 21 tagú csoportja is, hogy visszaadják a cseh fiatalok hazánkban töltött baráti látogatását, valamint tovább mélyítsék azt a kapcsolatot, amely kialakult a szegedi és prágai egyetem professzorai és hallgatói között.